

PREDKLADACIA SPRÁVA

Minister školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády SR materiál Akčný plán pre otvorenú vedu na rok 2024 na základe úlohy B.4. uznesenia vlády č. 317 z 9. júna 2021 k Národnej stratégii pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2028 a Akčnému plán pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2022.

Materiál mal byť podľa predmetného uznesenia predložený do vlády SR v termíne do 31.12.2022. Predseda vlády odsúhlasil listom č. 2692/2023/KPB zo dňa 15.3.2023 odklad plnenia tejto úlohy do 30.9.2023. Dôvodom nedodržania pôvodne určených termínov bolo nepredvídané presmerovanie zdrojov zo strany Ministerstva financií SR na iné prioritné úlohy spojené s mimoriadnou situáciou zapríčinenou konfliktom na Ukrajine ako aj načasovanie schvaľovania kľúčových strategických dokumentov, ktoré úzko súvisia s plnením úloh Stratégie pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2028 (napr. Program Slovensko a Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií). Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (ďalej len MŠVVaM SR) v rokoch 2022 a 2023 realizovalo nevyhnutné opatrenia vedúce k zabezpečeniu prostriedkov prostredníctvom vnútornej realokácie zdrojov v rámci kapitoly. Materiál bol predložený na rokovanie vlády dňa 28.9.2023, ale vzhľadom na objektívne okolnosti nebol zaradený do programu rokovania vlády, preto sa predkladá v novom znení.

Národná stratégia stanovuje dlhodobé smerovanie rozvoja otvorenej vedy v Slovenskej republike, definuje zainteresované skupiny a strategické oblasti na presadzovanie princípov otvorenej vedy na Slovensku. Otvorenosť zvyšuje efektivitu, dôveryhodnosť, reprodukovateľnosť a viditeľnosť výskumu. K základným cieľom stratégie patrí sprístupniť verejnosti primárne výstupy výskumu financovaného z verejných zdrojov – publikácie a dáta – v digitálnom formáte bez obmedzení alebo s minimálnymi obmedzeniami, s použitím verejných licencií.

Ciele Národnej stratégie pre otvorenú vedu sa naplňajú prostredníctvom akčných plánov. Prvým z nich bol Akčný plán pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2022, ktorého vyhodnotenie bolo predložené na rokovanie vlády Slovenskej republiky v januári 2023.

Účelom Akčného plánu pre otvorenú vedu na rok 2024 je pokračovať v procese implementácie princípov otvorenej vedy do slovenského výskumno-vývojového priestoru, stavať na výsledkoch úspešne splnených úloh a dokončiť úlohy prenesené z predchádzajúceho obdobia a stanoviť v rámci realizácie Národnej stratégie pre otvorenú vedu ďalšie kroky smerujúce k naplneniu jej opatrení.

Rozšírené publikovanie v režime otvorenej vedy vrátane zverejňovania výskumných dát prispeje k vyššej citovanosti slovenských výskumníkov a k väčšej medzinárodnej kolaborácii, čo významným spôsobom prispeje k vyššej atraktivnosti vedeckého prostredia na Slovensku a lákaniu či udržaniu talentu a v konečnom dôsledku k vyššiemu ekonomickému rastu vďaka vyššiemu ľudskému kapitálu.

Predkladaný materiál má negatívny, rozpočtovo krytý vplyv na rozpočet verejnej správy a pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti. Materiál nemá vplyv na životné prostredie, podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyv na služby verejnej správy pre občana ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Materiál bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a na rokovanie vlády sa predkladá bez rozporov.